

Grażyna Kubica

ŚLĄSKOŚĆ I PROTESTANTYZM

Antropologiczne studia o Śląsku Cieszyńskim,
proza, fotografia

Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	7
------------	---

STUDIA I SZKICE

„Chwalebna polskość”. Etyczny wymiar tożsamości śląskich działaczy narodowych (analiza narracji autobiograficznych)	33
Ėtos śląskich luteranów – interpretacja kulturowa	49
Tradycja, krajobraz i nowa lokalność. Kulturowa historia publicznych rytuałów w śląskiej społeczności.....	67
Katolickie krzyże, luterkański kamień i pustka po żydach – polski krajobraz i jego wymiar religijny	99
Kulturowy wymiar umierania. Rytuał pogrzebowy i stosunek do śmierci śląskich luteranów	113
Śmierć i ogień. Rytuał zaduszkowy w kulturze polskiej – <i>sacrum</i> czy <i>profanum</i> ? ..	139
Milczenie i dominacja. Przemilczenia w kontekście wielokulturowości	153
Trudna pamięć – druga wojna światowa w śląskich narracjach biograficznych	165
Śląsko-cieszyńska tożsamość i kulturowa hegemonia polskości, czyli antropologiczna interpretacja kategorii <i>być stela</i>	181
Przemiany społeczno-kulturowe Ustronia – odwieczne tradycje różnorodności	193
Mniejsze związki wyznaniowe i ugrupowania religijne w Ustroniu	223
Czesko-cieszyńska wspólnota kuchni, czyli o użyteczności teorii Ernesta Gellnera do badania śląskości	229
Ewangelickie kobiety – szkic.....	237
Autobiograficzne narracje protestantów – wstępna analiza.....	241

ROZMOWY

Codziennność w dawnym Ustroniu. Historia mówiona	251
Kategoria Innego w śląskiej społeczności. Rozmowy o tym, co to znaczy być <i>stela</i> , a co – <i>nie-stela</i>	267
Mniejszość w mniejszości: wypowiedź geja pochodzącego spod Cieszyna	287

PROZA I REPORTAŻ

Opowieść o dwóch fiakrach. Śladami żydów z Ustronia.....	305
Jutrznia – ewangelicka godzina	313
Elżbieta od Wielkiego Piątku.....	317

Wiśła. Willa Romusia	319
Moja własna babcia.....	323
Mapa miejsc nieistniejących – „Mariensztat”	325
Mapa miejsc nieistniejących – szkoła.....	331
„Śpiewajcie Panu pieśń nową”	333
Pusty fotel	335
Pan Staś.....	339
Pani Halina.....	343
Odejście ojca.....	345
POSŁOWIE	347
BIBLIOGRAFIA.....	351
INDEKS NAZWISK	375
SPIS FOTOGRAFIÍ.....	385

SPIS FOTOGRAFII

1. Brama na plac kościelny, Ustroń 1999.
2. Kościół ewangelicki w Ustroniu, nabożeństwo w Wielki Piątek, kazanie, 1999.
3. Kościół ewangelicki w Ustroniu, nabożeństwo w Wielki Piątek, komunia święta, 1999.
4. Kościół ewangelicki w Ustroniu, nabożeństwo w Wielki Piątek, procesja do złożenia ofiary, 1999.
5. Kościół ewangelicki w Ustroniu, nabożeństwo w Wielki Piątek, pieśń końcowa, 1999.
6. Miejsce Przy Kamieniu na zboczu Równicy, Ustroń 1998.
7. Nabożeństwo Przy Kamieniu, pieśń chóru, 2000.
8. Nabożeństwo Przy Kamieniu, pieśń chóru, 2001.
9. Nabożeństwo Przy Kamieniu, błogosławieństwo, 2001.
10. Nabożeństwo Przy Kamieniu, akompaniująca orkiestra dęta, 2001.
11. Ofiara na końcu nabożeństwa, 2007.
12. Pamiątka poświęcenia kościoła ap. Jakuba starszego, nabożeństwo na placu kościelnym, Ustroń 2007.
13. Pamiątka poświęcenia kościoła ap. Jakuba starszego, nabożeństwo na placu kościelnym, wierni podczas kazania, Ustroń 2002.
14. Pamiątka poświęcenia kościoła ap. Jakuba starszego, nabożeństwo na placu kościelnym, kazanie Ustroń 2007.
15. Pamiątka poświęcenia kościoła ap. Jakuba starszego, nabożeństwo na placu kościelnym, liturgia, Ustroń 2007.
16. Pamiątka poświęcenia kościoła ap. Jakuba starszego, nabożeństwo na placu kościelnym, orkiestra dęta, Ustroń 2007.
17. Pamiątka poświęcenia kościoła ap. Jakuba starszego, nabożeństwo na placu kościelnym, pieśń końcowa, Ustroń 2007.
18. Rytuał wyprowadzenia zwłok, Ustroń 2000.
19. Uczestniczka pogrzebu, Ustroń 2000.
20. Cmentarz ewangelicki w Ustroniu, 1999.
21. Cmentarz ewangelicki w Ligotce Kameralnej, 2010.
22. Cmentarz ewangelicki w Ligotce Kameralnej, 2010.
23. Cmentarz ewangelicki w Ustroniu, 2000.
24. Nowy cmentarz żydowski w Cieszynie, 1998.
25. Żydowski nagrobek na cmentarzu komunalnym w Ustroniu, 1999.
26. Cmentarz ewangelicki w Lipniku pod Białą, 2010.
27. Zniszczony nagrobek na starym cmentarzu ewangelickim w Bielsku, 2010.
28. Pomnik Marcina Lutra przed kościołem ewangelickim w Bielsku, 2010.
29. Pomnik Chrystusa na starym cmentarzu ewangelickim w Bielsku, 2010.
30. Ustrońskie dożynki, trybuna honorowa, 2009.
31. Ustrońskie dożynki, korowód, 2000.

32. Ustrońskie dożynki, korowód, 1999.
33. Ustrońskie dożynki, korowód, 1999.
34. Ustrońskie dożynki, modlitwa dziękczynna proboszczów ewangelickiego i katolickiego, 2000.
35. Ustrońskie dożynki, gazdowie, 2000.
36. Uroczystość towarzysząca odsłonięciu tablicy pamiątkowej Jana Szczepańskiego, Muzeum Ustrońskie, 2008.
37. Strój cieszyński, Muzeum w Bielsku, 2010.
38. Jedna z informaterek Barbara Żyszkowska z portretem naszej wspólnej przodkini, Ustroń 2010.
39. Jeden z informatorów Tadeusz Kubica, 2000.
40. Jeden z informatorów Stanisław Wantuła, 1999.